



Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 7. januar 2026

Orientering nr. 01/2026

Lagmandens nytårstale: Ret, pligt og sammenhold i Vesten

Lagmand Aksel V. Johannesens nytårstale havde omdrejningspunkt i ansvaret for og pligten til at bidrage til fællesskabet. Lagmanden pointerede med reference til historiske begivenheder, at færinger traditionelt har taget stort ansvar for deres familie, naboer og lokalsamfund og bidrager gennem arbejde, omsorg, frivillighed og skat. Men der ses en stigende tendens til at fokusere på rettigheder før pligter: *"Men det gamle spørgsmål 'Hvad kan jeg gøre?' bliver nu langsomt afløst af et nyt spørgsmål: 'Hvorfor gør I ikke noget andet?' I stedet for selv at tage ansvar lægger vi det over på dem, der gør et forsøg. I stedet for at være en del af løsningen kritiserer vi".* Ifølge lagmanden er der bred enighed om, at der skal være overskud i landskassen og fortsat høj velfærd, mens der ikke bakkes op om nødvendige reformer og effektiviseringer som kommune- og skolesammenlægninger, hvis de rammer en selv. Tendensen ses både blandt almindelige borgere og politikerne, som ofte prioriterer lokale vælgerinteresser over det brede fællesskab. Lagmanden erkendte her et politisk medansvar og efterlyste solidaritet på tværs af partier, områder og holdninger, herunder ift. "flere vanskelige reformer", som må iværksættes for at forbedre holdbarheden og bevare velfærden.

I sin tale kom lagmanden også ind på Færøernes og rigsfællesskabets situation i en international kontekst: *"Utrygheden er kommet nærmere. På det seneste har vi set hybridangreb, som rammer vores naboer. Og den seneste udmelding fra USA rammer direkte ind i rigsfællesskabet. Vi bliver trukket med, hvad enten vi vil det eller ej. Derfor må vi gøre vores del. Også selv om vi er små. Vi lader der ikke herske tvivl om, at verdenssamfundet skal reguleres med lov og international ret – ikke med militær magt. Og med vestlige værdier står vi sammen med Europa – især med de andre nordiske lande".* En oversættelse af lagmandens nytårstale er vedlagt.

Lagmanden: Det grønlandske folk skal afgøre Grønlands fremtid

Lagmanden blev den 5. januar 2026 interviewet af KVF om Grønlands – og Færøernes – situation i forlængelse af de seneste udtalelser fra præsident Trump. Lagmanden sagde, at man bør tage præsidentens ord alvorligt, når han siger, at han vil have Grønland. Lagmanden tilføjede, at: *"Der er ingen tvivl om, at det er det grønlandske folk, der skal afgøre Grønlands fremtid – og ingen andre. Og Grønland har det færøske landsstyres fulde støtte".*

På spørgsmål om, hvordan Færøerne bør forberede sig, hvis en tilsvarende situation skulle opstå ift. Færøerne, udtalte lagmanden, at der ikke er noget, der direkte tyder på, at USA eller andre har interesse i Færøerne. *"Vi har haft et godt samarbejde med USA i mange år og har det stadigvæk, og de har ikke vist nogen interesse i Færøerne. Men vi er et lille samfund. Vi kan ikke forsvare os selv og er via Danmark en del af NATO. Og det er det, vi holder os til og forsøger at vise vores loyalitet ift. NATO".* *"Der er kommunikation mellem Europa og USA, og så håber vi, at det forløber godt. For hvis det skete (at USA tager Grønland, red.), så er verdensordenen, som vi kender den, opløst. Så er den verdensorden, hvor det er international ret og orden, der bygger på regler, ødelagt".*

Ny meningsmåling bekræfter bevægelserne i færøsk politik

En meningsmåling udført den 19. december 2025 af Spyr.fo for KVF bekræfter det markante politisk skifte, som årets tidligere målinger har vist. Oppositionen ville, hvis der var valg nu, samlet få 62,1 pct. af stemmerne og 21 mandater (altså 6 flere end ved lagtingsvalget i december 2022), mens koalitionspartierne samlet går tilbage til 12 mandater. Resultatet er vist nedenfor sammen med øvrige meningsmålinger og lagtingsvalget den 8. december 2022.

Parti	Lagtingsvalg 8. dec. 2022	Spyr.fo 7. maj 2024	Spyr.fo 26. maj 2025	Spyr.fo 3. nov. 2025	Spyr.fo 19. dec. 2025
Fólkaflokkurin	18,9 (6)	26,5 (9)	34,0 (11)	32,9 (11)	35,6 (12)
Sambandsflokkurin	20,0 (7)	22,5 (8)	22,2 (8)	19,2 (6)	20,9 (7)
Javnaðarflokkurin	26,6 (9)	19,4 (6)	14,5 (5)	15,0 (5)	15,0 (5)
Sjálvstýri	2,7 (0)	1,3 (0)	1,2 (0)	2,6 (0)	1,1 (0)
Tjóðveldi	17,7 (6)	17,0 (6)	14,8 (5)	18,4 (6)	16,3 (5)
Miðflokkurin	6,6 (2)	6,6 (2)	5,9 (2)	4,4 (2)	5,6 (2)
Framsókn	7,5 (3)	6,7 (2)	7,3 (2)	7,5 (3)	5,4 (2)
I alt	100,0 (33)	100,0 (33)	100,0 (33)	100,0 (33)	100,0 (33)

Fólkaflokkurin står fortsat til stor fremgang og fordobler sit mandattal fra 6 til 12 ift. valget i december 2022, hvilket gør partiet til det klart største i Lagtinget. Fólkaflokkurin får over en tredjedel af stemmerne samlet set og næsten hver anden stemme uden for Tórshavn, især blandt mænd og vælgere under 45 år. Sambandsflokkurin går frem ift. seneste måling og bevarer sine 7 mandater.

Alle tre koalitionspartier mister mandater ift. valget i december 2022: Javnaðarflokkurin står fortsat til en markant tilbagegang på 4 mandater (til 5). Tjóðveldi mister 1 mandat (til 5), og Framsókn mister 1 mandat (til 2). I et interview med KVF understreger lagmanden, at man, bortset fra forkortelsen af arbejdsugen ved lov, jf. nedenfor, på nuværende tidspunkt har formået at indfri alle valgløfter, men at partiet desuagtet må *"smøge ærmerne op"* og få vendt udviklingen.

I meningsmålingen bevarer Miðflokkurin sine 2 mandater, mens Sjálvstýri fortsat ikke kommer over spærregrensen. I målingen har 12,6 pct. af vælgerne svaret "ved ikke" på spørgsmålet om, hvem de ville stemme på. 1,8 pct. svarer, at de ville stemme blankt, og 1,7 pct. svarer, at de ikke ville stemme. Målingen har en usikkerhed på 1,7–3,5 pct.

Indgåelse af fiskeriaftale for 2026 og sanktioner mod Rusland

Færøerne og Rusland indgik den 30. december 2025 aftale om fiskerisamarbejdet for 2026. Landsstyrekvinde for udenrigs- og kulturenliggende, Sirið Stenberg (Tjóðveldi), besluttede samtidig, den 30. december 2025, efter rådførsel med Lagtingets Udlandsudvalg, at Færøerne fra den 1. januar 2026 skulle iværksætte opdaterede begrænsende tiltag mod fysiske og juridiske personer samt enheder, som fx vurderes at have begået handlinger eller medvirket til aktiviteter, der har til formål at påvirke stabiliteten

i lande i Europa, svarende til foranstaltninger iht. EU-forordning 2024/2642 fra oktober 2024. Foranstaltningerne omfatter bl.a. skibe fra de russiske rederier Murman Seafood og Norebo JSC samt skibe i den russiske skyggeflåde, der således forbydes adgang til færøsk farvand og færøske havne.

Kort nyt

- Den 1. januar 2026 overtog Danmark og Færøerne i fællesskab formandskabet for Nordisk Ministerråd for 2026 under titlen "Forenet i skiftende tider" (se Orientering nr. 20/2025). I en pressemeddelelse samme dag bekræftede landsstyreområdet for udenrigs- og kulturanliggender, at samfundssikkerhed og beredskab, nordisk konkurrenceevne og ligestillet deltagelse for Færøerne, Grønland og Åland i det nordiske samarbejde vil være centrale temaer for formandskabet. Landsstyrekvinden for nordisk samarbejde, Sirið Steenberg (Tjóðveldi), udtalte således i pressemeddelelsen, at: *"I disse tider er der stort behov for at styrke forbindelserne og samarbejdet med vores nordiske søstre- og brødre nationer. Færøerne har været del af det nordiske samarbejde i mere end 50 år og ... har i årtier ønsket og arbejdet for medlemskab i eget navn. Derfor er det en glæde, at Færøerne sammen med Danmark overtager formandskabet i Nordisk Ministerråd, og vi vil stræbe efter at få nedsat en kommission til at opdatere Helsingforsaftalen og sikre Færøerne fuldt medlemskab"*. Som følge af vedtægtsændringer i Nordisk Råd fik Færøerne fra den 1. januar 2026 fast plads i Nordisk Råds Præsidium. Lagtingsmand Johan Dahl (Sambandsflokkurin) er Færøernes repræsentant i Præsidiet.
- Lagtinget vedtog den 18. december 2025 finansloven for 2026 (25 for, 2 imod, 5 blanke). Formand for Búskaparráðið (Økonomisk Råd), Johnny í Gróttinum, har med henvisning til finanslovens underskud på 270 mio. kr. – som han forventer vil stige til 300 mio. kr. og dermed til over 1 pct. af Færøernes BNP – udtalt til KVF, at: *"Landsstyret satte sig for at skabe holdbarhed i økonomien, men det er ikke afspejlet i den finanslov, der nu er vedtaget"*.
- Lagtinget 1. behandlede den 17. december 2025 landsstyrets forslag om at øge pensionsalderen til 68 ½ år i 2035 og til 69 år i 2038. Betænkning vedr. forslaget skal afgives den 16. januar 2026. Lagtingskvinde Ingilín D. Strøm (Javnaðarflokkurin) udtalte ifm. 1. behandlingen til KVF, at hun ikke vil støtte forslaget om at forhøje pensionsalderen, hvis målsætningen i koalitionsgrundlaget om at indføre 37-timers arbejdsuge ikke bliver gennemført. Lagmanden bekræftede i samme interview, at der i koalitionen ikke er flertal pt. for at forkorte arbejdsugen ved lov, men at det fortsat er Javnaðarflokkurins mål, at arbejdsugen forkortes, og at koalitionen arbejder med sagen.
- Landsstyreområdet for ressource- og erhvervsanliggender meddelte den 20. december og den 22. december 2025, at Færøerne har indgået bilaterale aftaler om fiskerirettigheder for 2026 med hhv. Norge og med Storbritannien. Hvad angår aftalen om makrelfiskeriet, som blev indgået den 16. december 2025 mellem Færøerne, Storbritannien, Island og Norge, har EU (ifølge KVF den 26. december 2025) protesteret imod, at aftalen (ifølge EU) blev indgået uden dialog med EU, og at den risikerer at bringe makrelbestanden i fare. ICES har anbefalet en samlet kvotereduktion for makrel på 70 pct. I aftalen mellem de fire parter reduceres kvoten med 48 pct.
- Lagtingets Finansudvalg har fået fristforlængelse til den 18. februar 2026 til at afgive betænkning vedr. forslaget om projektering og udbud mv. af en tunnel til Suðuroy. En meningsmåling gennemført den 19. december 2025 af Spyr.fo for KVF viser, at 26 pct. af vælgerne mener, at Suðuroytunnelen bør bygges hurtigst muligt, mens 23 pct. mener, at tunnelen slet ikke skal bygges. Ved forrige måling den 3. november 2025 var tallene hhv. 19 pct. og 25 pct.
- ÍSF (Færøernes Idrætsforbund) har takket pænt nej til de 2,5 mio. kr., som på anbefaling fra MF Anna Falkenberg (Sambandsflokkurin) blev afsat ifm. FL26 til Færøernes værtskab for Ø-legene i 2027 (se Orientering nr. 23/2025). ÍSF henviser til, at midlerne til værtskabet er tilvejebragt fra færøsk offentlig og privat side, og at landsstyret ikke har anmodet regeringen om støtte.